

Kokkuvõte tagasisideankeetidest

~~Koorimuusika konverents~~
~~Tartu 2015~~

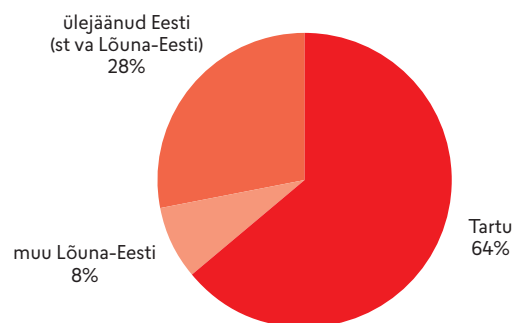
Kokkuvõte koorimuusika konverentsi tagasisideankeetidest

Suur tänu sisuka ja kriitilise meelega tagasiside eest. Kasutame seda järgmistel ettevõtmistel ja püüame kasulikku infot ka teistele levitada. Nii nagu ikka, kui üks ja sama konverentsi element oli ühe jaoks meeldivalt inspireeriv, siis teise jaoks jäi see nõrgaks. Väga hea meel oli näha, et kõik vastajad näisid konverentsist päriselt ka mõtteainet ja mingit särisevat kogemust saavat.

Tagasiside teemad:

- vastajate profiil
- TOP4 ettekanded
- konverentsi hinnangud
- järgmine konverents
- korraldajad kommenteerivad
- soovitusel esinejatele
- 1–3 huvitavat ideed/kogemust/teadmist
- konverentsi kasu

Vastajate profiil

Kokku vastas tagasisideankeedile 50 inimest.

TOP4 ettekanded

- Tartu koorimuusika uuringu avaetapi kokkuvõte (79%)
- Läti koorimuusika hetkeseis ja rahastamine (64%)
- Milleks mulle muusika? (56%)
- Relatiivse noodilugemismeetodi JO-LE-MI kasutamisest töös kooriga (51%)

Nimekirjas on neli ja mitte kolm ettekannet, sest need eristusid teistest kõige rohkem. Olgu öeldud, et iga ettekanne jõudis kellegi esikolmikusse.

Protsentide välja arvutamisel võeti arvesse ka seda, mitu inimest ettekannet kuulamas oli.

Konverentsi hinnangud

Üldine hinne konverentsile: 4,7

Konverentsi osasid hinnati järgmiselt:

- Tubina saal kui konverentsi toimumiskoht (väga hea – 90%, hea – 10%) – 100%
- Konverentsi tehniline teostus (väga hea – 90%, hea – 8%) – 98%
- Konverentsi stiil (väga hea – 76%, hea – 22%) – 98%
- Kõnejuhi roll ja esinemine (väga hea – 82%, hea – 14%) – 96%
- Esinejate valik (väga hea – 52%, hea – 44%) – 96%
- Teemade valik (väga hea – 54%, hea – 40%) – 94%
- Info liikumine enne konverentsi (väga hea – 52%, hea – 42%) – 94%
- Saaliauditooriumi esinduslikkus (väga hea – 69%, hea – 22%) – 91%
- Päevakava ülesehitus (väga hea – 51%, hea – 39%) – 90%
- Inspiratsioonipausid (väga hea – 70%, hea – 12%) – 82%
- Vestlusringide ülesehitus (väga hea – 34%, hea – 46%) – 80%
- Vestlusringide lavapealsete osalejate valik (väga hea – 29%, hea – 51%) – 80%
- Mõttekodade huvitavus (väga hea – 38%, hea – 35%) – 73%
- Mõttekodade ülesehitus (väga hea – 26%, hea – 37%) – 63%

Järgmine konverents

Teiste päevade seast eristuvad kolm head konverentsipäeva (6 inimesel polnud vahet; ka nemad on sisse arvestatud):

- reede (43 inimest, 86%)
- laupäev (34 inimest, 68%)
- pühapäev (19 inimest, 38%)

Erialati vastused eriti ei erinenud. Koorilaulja jaoks olid reede ja laupäev võrdselt sobivad, muusikaõpetajad ja täiskasvanute dirigentidel oli samuti reede ja laupäev kõige sobivamad, aga tugevamalt eelistatakse siiski reedet.

Kas järgmine kord peaks konverents olema 2-päevane?

- Ei (29)
- Jah (17)
- Muu (4)

1–3 huvitavat ideed/kogemust/teadmist, mille konverentsilt kaasa võtsite

Tegelikult esitati mõtted pikemalt, aga koondasime nad (natuke ehk meelevaldselt) sõnapilve. Täpsemad mõttekäigud on ühendatud viimases osas koos konverentsi kasu küsimusega.

Korraldajad kommenteerivad

Tartu konverents või üldine konverents?

Päris alguses oli meil kindel suund võtta fookusesse Tartu inimesed ja Tartu rõõmud-mured, kogu kupatus kasvas aga küllalt jõudsalt esialgu seatud piiridest välja. Mis oli tegelikult tore, sest kirju seltskond tegi ka kirju konverentsi.

Miks olid konverentsil JO-LE-MI jm üldised teemad – isegi kui tegu oleks olnud ainult Tartu spetsiifikaga konverentsiga, siis üldised teemad huvitavad tõenäoliselt inimesi olenemata sellest, millise piirkondliku fookusega konverentsil ollakse...

Liiga palju teemasid ja liiga vähe aega

Meie teadlik valik oli õhku visata erinevaid teemasid ja pakkuda kuulajale nendesse esimest sissevaadet, tekitada huvi, püstitada probleeme, mõtteainet. Täispikk paari teemaga koolituspäev ei olnud meie eesmärgiks. Me soovisime kaasata kirjut auditooriumi, et need inimesed saaksid kas või korraks samas ruumis kokku. Valdkondade mõttes on võimalik teha päris mitu erinevat konverentsi või koolitustesarja ja korraldajad mõlgutavad selle kõige üle kindlasti oma halle ajurakukesi!

Soovitusi toonastele (ja tulevastele) esinejatele [valik]

- Võib-olla vähem mainida, kui palju esinemisaega järel on, pigem võiks kulutada selle aja sisule.
- Tuleks rääkida etteantud teemal või kui seda ei osata, tuleks eelnevalt korraldajatega teema kooskõlastada.
- Dirigente on vist raske ohjata :)
- Positiivsust, konstruktiivsust, häid ideid
- Slaidid aitavad alati - annavad kuulajale ka visuaalse pidepunkti.
- Vestlusringis osalejad võiksid ennast paremini ette valmistada ja mõelda läbi, mida ja kellele öeldakse.
- Soovitan jälgida keelekasutust.
- Positiivne suhtumine kuulajatesse.
- Piiritut usku, et aetakse õiget asja

- Osa lavapealseid oleksid võinud muude ettekannete ajal rohkem sõna võtta, neil on ju teadmised ja huvi? olemas.
- Hea ettekanne on siis, kui see on hästi ja selgelt lühidalt kokku võetud ning hästi esitatud, mahub ajalistesse raamidesse ning jääb ka aega küsimuste esitamiseks/vastamiseks.
- Kuulaja ootab keeruliste teemade puhul teravust ja mitte ümmargust juttu.
- Eks on keeruline kodus kordi ja kordi läbi teha, aga seekord oli vist lausa kell ette antud. Selle (sõnadata) jälgimine tuleks kasuks :).
- Räägime vähem rahast, aga rohkem innukusest, fanaatilisusest, loominguilisusest, koorijuhi ja laulja elu rõõmsamatest pooltest, neid polegi nii vähe!

Kas ja millist kasu toimunud konverentsil näete?

Huvitavad ideed/kogemused/teadmised

- 1) algatusid mitmed **vajalikud avalikud diskussioonid** 2) **lähendas** Tartu ja Tallinna kooriinimesi
- 1) Dirigendid on koolides tööl kui **ringijuhid** ning sellest sõltub nende palganumber. 2) Valdav enamus täiskasvanute kooride dirigente saab **ümbrikupalka** ning on seega kindlustamata. 3) Dirigendid peavad tihti suure osa **administratiivset tööd ise ära tegema**.
- 1) Ma ei olnud enda jaoks kunagi seda niimoodi sõnastanud, et koorimuusika probleemid **algavad nii oluliselt juba koolist** ja lausa algkooli muusikatundidest peale. See oli ehmata, aga samas ka entusiasmi tekitav selles mõttes, et see on ju konkreetne probleem, mida on võimalik lahendada asuda. 2) Ma ei tea, kui palju olid tegijad näinud vaeva kuulajate kutsumisega, aga nii mõndagi inimest audiotooriumi hulgas nähes oli mul hea meel saada kinnitust sellele, et **teema on oluline ja mitte ainult Tartu kontekstis, vaid kogu Eesti kontekstis** (vt ka vastust esimesele küsimusele). 3) Mulle läks hinge nii Maarja Jakobsoni kui ka Anne Tüürpu kindel veendumus, et kõigist kaunitest kunstidest on just muusika kõige olulisem. See näitab, et (koori)**muusika kõlapind on märksa laiem kui ainult need (küll väga paljud) inimesed, kes sellega ise tegelevad** - see on oluline ja kõiki puudutav teema ja sellega tasub ja tuleb tegeleda.
- **1. Tee koorilaulu juurde algab koolist.**
2. Lähen trenni ja maksan iseenesestmõistetavalt 60 euri. Harin hinge, arendan häält, kindlustan pikema eluea ja olen nõus selle eest maksma sama palju.
3. **Koorilaulja ei teadvusta**, kust tuleb koorijuhi palk (töötab teine ju nii mitmes kohas...). Kui meie riik ei pea koorijuhi ametit ametiks, siis täiskasvanutest koosnev koor võiks kaaluda võimalust maksta ise palka ja makse. Ei tea, kas see on Eesti riigis võimalik
- Algus on tehtud ja arutelu alanud. Minu arust on oluline, et see **ei jääks üheks ja ainukeseks ürituseks**. Nüüd võiks edasi minna võib-olla kitsamaid teemasid käsitlevate arutelude või konverentsidega.
- Antud valdkond saab **laiemat kõlapinda**. Koorirahva sees jätkuvad ehk diskussioonid, mille tulemusena lahenevad ka mõned probleemid. Antud konverentsist jõuab kokkuvõtte ka **riigi tasandile**. Ehk hakkavad ka nemad meie peale mõtlema :)
- Arvan, et tekkinud arutelu on vajalik selleks, et midagi muutuma hakkab. Tallinna poolelt vaadates ei paista Tartu sugugi nii kaugel olevat kui on Tallinn Tartu poolt vaadates. Äkki see konverents **avardas** ses osas ka tallinlaste silmaringi.
- Eestis läheb laulupeoliikumisel **paremini kui Lätis**. Väga **erinevas vanuses osalejad**, mis kajastabki valdkonda.
- Ehk see **raputab** uinuvast olekust üles mõned institutsioonid (ametnikud), kes asjaga peaksid tegelema. Ka muusikaõpetajaid ja dirigente on ju vaja **innustada ja julgustada**, kasvõi teadmine, et sinusuguseid on teisigi, **sa ei ole üks** ja me mõtleme ühte moodi.
- Esiteks avasid vestlusringid ja mõttekodade kokkuvõtted silmad seoses **koorijuhtide probleemidega**. Tean, et see on probleem, aga nüüd jõudis selle tõsidus täiel määral kohale. Kui ise oled harrastaja ja igapäevaselt töötad teisel alal, kus makstakse korralikku palka, on tegelikult masendav kuulda, millises olukorras hommikust õhtuni rabavad dirigendid on. Teiseks oluliseks teadmiseks on tõdemus, et

valutatakse südant koolides antava muusikalise hariduses osas. Selle parandamine ja muusika lastele huvitavaks tegemine on üks suur hoob, kuidas kooride järelkasvu kahanemist pidurdada.

- Et konverentsil koorunud parimad mõtted saaks **tuule tiibadesse**.
- Et kooridel on liikmemaksud. Et **Tartus on nii palju koore**.
- Hea on, kui ühe eriala inimesed **saavad kokku**, et mõtelda ja arutada koos. Kui konverents oleks regulaarne, kooruks sellest tuge ja jõudu tegijatele.
- Inimeste arutelu **koorimuusika tähtsuse ja rolli** üle tänases Eesti ühiskonnas.
- Inimeste **kokkutoomine**, kes muidu kokku saades "miks?" küsimusi küsida ei jõua. Stagneerunud **Tartu raputamine** - miks me ise dirigente tartusse ei kutsu? Kas üö maja ja tiigi seltsimaja õigustavad oma olemasolu? Kas koolikooride rahastamise arutamine ilma teravusteta on võimalik? Mis on **Eesti koorimuusika eesmärk** laulupidude vahelisel ajal? Mulle jäi mulje, et kuigi neid küsimusi v-o otse ei küsitudki, tehti üks nendeni lahti.
- Jo-le-mi ettekanne oli muljetavaldav - **mida kõike selle metoodikaga teha annab**.
- **Jo-le-mi** süsteemi kasulikkus.
- **Jolemistide õpetused** igapäevakasutuses koori juhatades; **muusikute isetegemisevõime** peab olema hea, lisaks kunstilisele võimekusele;
- Kasu oli eeskätt **probleemide kaardistamine** - siit saab detailsemalt iga teemaga süvitsi edasi minna.
- Kasu on suur: on vaja kokku saada, arutleda, rääkida, **kuulata teisi**. Muljeid täis päev! Ootan järgmist!
- Kindlasti on selline konverents vajalik ja kasulik, see **võiks saada traditsiooniks**. Samas vajab idee veel palu edasiarendamist ja parandamist.
- **Kokkutulemine** ja kasulike ettekannete kuulamine ja kasulike arutelude pidamine. Sarnast üritust seni ei olnud, aga vaja oleks küll.
- Konverents ärgitas mõtlema, **minema süvitsi**. Rõõmustas, et oli kohal ja sai omavahel probleeme selgemaks arutada nii palju asjasthuvitatuid kõikidel kooriliikumise tasanditelt
- Konverentsist on kasu ja pigem tuleks **sisse tuua mitmed teema valdkonnad**, mis puudutavad koorimuusikat, mitte ainult tasustamine ja koostöö, vaid tegelikult on vaja selgemat pilti, mis koorimuusikast muuta tuleb.
- Koorilauljate **nappus häälerühmiti ja paikkonniti (mitte ainult minu koori mure) Laulda on tore**. Ühistegevus on seltskonda liitev.
- Koorimaailma **ühendamise**, probleemidele viitamine, nende ühine kõnetamine mitte ainult kusagil kõrgel ma-ei-tea-mis tasandil, vaid koorijuhi-rohujuuresandil. Tekib **kaasatuse** tunne. Nagu **rahva-koosolek** polises vms.
- Koorimuusika argielu problemaatika toodi vähemalt korraks **tõelisse tähelepanu keskpunkti**.
- Koorimuusika kõlpinna avardamine. Noorte teema oli väga asjalik ja **aitas uut põlvkonda paremini mõista**. Tartu stuudio oleks võinud mõne klipi sellest teha.
- Koorimuusikaga tegelevad inimesed **said kokku** ning arutlesid toimuva üle.
- Kui laulja ei taha kooris laulda, polegi vaja. Lätis on maakonnas kuraator, kes vastutab koorielu eest.
- Kui on püstitatud eesmärk ja sellele otsitakse lahendusi, siis saab rääkida kasust. Kokku tulemise ja asjadest ausalt rääkimisest on kasu, kui sellest ka **käivituvad mingid protsessid**. Kuid mõttekodade järel jäi selgusetuks, mis nende ühiste mõtete kokkukorjamisest kasu tõuseb? Kuulasime kõik osapooled ära ja liigume samaviisi edasi.
- **Kuidas häält paremini lahti laulda**, kooriühingu koostöö ja üritused, teadmine, et Lätis korraldatakse dirigendi tasustamist hoopis teisiti kui Eestis
- Kunagise koorilauljana (üliskooli kammerkoor) ehmatas mind see, et koorielu arutluse asemel sattunuksin nagu rohkem **turuelu arutelule**. Ja üllatav oli küsimus, kas dirigent teeb kunsti või on ka produtsent ja mäenedzer... Minu koorielu ajal olid, vähemalt akadeemilistes koorides., väga tugevad

juhatused, kes suure rõõmu ja vastutustundega oma kooriasju ajasid. Aga eks ajad ole muutunud, iga liigutuse eest me ei pidanud maksma. Sai kokku leppida, näit.laululaagrite paigad jne. Kinnistus veendumus, et jah, **koorid ise peavad koorielu oleviku ja tuleviku enda juhtida-korraldada võtma**, mitte mingil juhul jätma seda ametnike valdusse.

- **Läti koorielu korraldus.** Eesti noored koorijuhid on enamasti väga elukauged. Relatiivne solfedžo on ikka nii tänuväärt asi
- Läti kooriliikumise taust. **Hinge kodu.**
- Läti koorimuusika korralduslik pool jääb meile alla, aga sellegipoolest saavutatakse kunstiliselt tugevamaid tulemusi. **Kultuur on hinge kodu. Raha pole esmatähtis.**
- Läti koorimuusikasüsteem ja rahastamine (oleks tahtnud veel kuulda); uuringu tulemused (**panid võrdlema** Tallinnaga); noorte dirigentide elukogenematus :)
- Lätis on olemas 26 piirkondlikku dirigenti, mida võiks kasutada ka Eestis. **Tasemel dirigent leiab alati tööd** – see mõte leidis tugeva kinnituse. Alati on hea kui võtta hetk ja kuulata head muusikat, ning vaadata loodust – Pärt Uusbergi korraldatud vaiksed viis minutit.
- Ma loodan, et see konverents aitab kaasa sellele, et me mitte ainult ei räägi üldiselt, et koorimuusikas ja muusikahariduses on midagi halvasti, vaid need probleemid ja kitsaskohad **suudetakse konkreet-selt kaardistada** ja nendega hakatakse järjest tegelema. Ka võiks see konverents praegusest veel palju suuremal määral olla platvormiks koorimuusikast huvitatud inimestele, kes tahavad ja jaksavad selle teemaga laiemalt tegeleda kui ainult kooris laulmine seda võimaldab. Jube äge oleks, kui sellest kasvakski välja konverents (ja võibolla veel midagi), mida korraldaksidki amatöörkooride lauljad.
- Ma usun, et konverents andis osalejatele väga selge pildi sellest, kui motiveeritud on eesti koorimuusika inimesed ning **kui palju sellest siiski hoolitakse**. Keegi ei ole oma hädades üksi ning **alati leidub inimesi, kes hoolivad**. Samuti usun ma, et konverents pani seemne mulda idanema. Kuna algus tuli juba nii tuline, siis võib loota, et see **arutelu ei vaibu veel niipea**.
- Meeldis väga **rahastamise poole kirglik käsitlemine**. saan aru, et see kukkus välja spontaanselt. Sain aga sealt mitmeid huvitavaid teadmisi. Meeldis Läti kogemuse tutvustamine.
- Noorte dirigentide küsimus “Aga kas te olete meid Tartusse kutsunud?” andis edasist mõtteainet. Anne Tüرنpu ettekanne sõnade olulisusest - seda teemat tahaks põhjalikumalt ka koorilaulu kontekstis.
- Näen esiteks seda, et mõttekodade tulemusel valmib pärast konverentsi korralik valupunktide ja võimalike lahendustega kokkuvõte. See oleks Kooriühingule ja Kultuuriministeeriumile väärt andmestik, millega edasi toimetada. Teiseks seda, et lõpuks ometi **kuulatakse kohalikud ära**. Kui ettepanekud jõuavad otsustajateni, siis loodetavasti tekib tunne, et “meiega arvestatakse” ning koorijuhtide/koorid olukord paraneb. Ürituse raames võiks toimuda isegi rohkem kui üks “ametlik kontsert”. **Uued koorid saaks end tutvustada** ja ehk isegi üleriiklikku pildileasaamist. Kooriühingu aastakontsert ei peaks ainus selline koht olema, kus häid tegijaid ära märgitakse.
- Oleme siiski ühe eesmärgi peal väljas, selleks on **muusika**. Miks noored ei tule Tartu? **Sest me pole kutsunud**.
- On küll kasu, inimesed hakkavad ehk **mõtleva**
- pani ilmselt kuulajaskonna ja korraldajate ajurakud rohkem tööle ja **motiveeris muutusteks!** ja kindlasti käsitles väga hästi koorilaulu probleemseid kohti, millele lahendust nüüd otsida
- pilt sai selgemaks ja **hää! kostus Tartust kaugemale**
- Praegu veel otseselt näinud pole, aga tulevikus loodetavasti **dirigentide palgad realselt suurenevad**. Ja kõik eesmärgid, mis välja öeldi, täituvad. Aga seda küll, et samal päeval suud jahvatasid koorijuttu ikka jõudsalt ja selline meelsus võiks küll säilida edaspidi ka siis, kui konverents ukse ees või taga pole.
- Probleemid ei olnud ainult Tartu-spetsiifilised vaid üle-eestilised. **Laiendada üritust üle-Eestiliseks** konverentsiks - koht võib sama olla! Kindlasti Läti näitel tuua **veel praktikuid maailmast** näitama, kuidas teistes riikides on asjad hästi või halvasti ja millised on probleemide lahendused olnud.
- Relatiivne süsteem toimib endiselt.

- **Relatiivse noodilugemismeetodi** JO-LE-MI kasutamisest töös kooriga
- Relatiivse noodilugemismeetodi kasutamise erinevad võimalused.
- Rõõmustan, et selline asi teoks sai ja et sellega veel edasi minnakse. Imetlen ülikooli naiskoori võimemkust, supertulemus nii päeva organiseerimisel kui õhtusel kontserdil. Hämmastas, kuivõrd enesekindlad on noored dirigendid ja pisut kahtlen, kas nad ehk end liialt killustavad nii paljude kooridega tegeldes.
- Sain paremini aru, miks koorijuhid ei taha, et kooli koori ringiks nimetataks.
- See oli väga hea algatus, **elavdab** kindlasti Tartu ja Lõuna-Eesti kultuuri- ja koorielu. Koolitus on koju kätte toodud, ei pea sõitma kuhugi kaugemale. Igal juhul värskendas, sai näha vanu tuttavaid ja tutvuda uute tegijatega koorimaastikul.
- See on oluline, et noored õpilased **näeksid kogenenud dirigente**, kuulaksid nende probleeme, jagaksid enda mõtteid ja koguks informatsiooni. See on üritus, mis **seob** palju.
- Tartu koorimuusika uuring on suurepärase ettevõtmine, millest loodetavasti tehakse **vajalikke järeldusi ka riiklikul tasemel**.
- Reaalne tugi maailma tasemel mõtete ja visioonide elluviimiseks organisatsioonilisel tasemel puudub. /.../ Ärme mõtle ainult sellele kui võimas on meie Laulupidu vaid mõtleme rahvusvaheliste projektide ja piiriüleste festivalidele, mis viiksid meie koorimuusikaga tegevaid inimesi rohkem **piiri taha kogemusi saama ja ka jagama**. Toome parimad rahvusvahelised praktikad Eestisse.
- Tegelikult **kasu ei näe**. See, et asju omavahel räägitakse, ei vii kusagile. Kas ja kui palju oli kaasatud press? Kas oli kutsutud ajakirjanikke või oli Klassikaraadio esindaja ainus? **Pressi kaasamine on hädavajalik**, et probleemid jõuaksid ka **siseringist kaugemale**.
- Toob inimesed kokku ja paneb **arutlema, mõtlema, võrdlema**.
- **Tuleb suhelda**.
- Tõstatatakse olulisi teemasid, millest igaüks võibolla igapäevaselt ei mõtle. Üldine kasu on seega probleemkohtade ja nendest tulenevate arenguvõimaluste **teadvustamine**.
- Tõstatati küsimusi, millele ei leitud vastuseid, aga vähemalt teavad nüüd kõik, vähemalt kohalolijad, et **sellised küsimused on olemas**, mitte ainult telgitagused.
- Tänuväärt algatus – aeg-ajalt on vaja käia koos ning rääkida ja arutada hetkeolukorrast ning tulevikuvaadetest. Eestis on tugev koorilaulukultuur ning selle edasiarendamiseks on vaja **saada esindajatel kokku** ning teha ajurünnakut.
- Valdkond vajab väga teemade mõtestamist.
- Väga õige liigutus, et koorielu hetkeseis **vaatluse alla** võeti. Väga hea, et seda tehti intelligentset, akadeemilise koori ja laulupidude sünnilinna algatusena, see äratas respekti. Sellest ei saa lihtsalt mööda vaadata.
- Äärmiselt huvitav oli **kuulata noori tegijaid**, kuidas nad hakkama saavad ja nad ju ei hala!!! On tingimata vaja propageerida – teadvustada – “taaselustada” omaaegset jo-le-mi meetodit, mis kuidagi unustuse hõlma on vajunud. Selle kasutegur on kaugelt suurem kui tänasel päeval arvata oskame. Tuhat tänu Ingridile ja Mallele kena ja vajaliku ettekande eest!